

Suvremenii pristup lije enju kroni ne boli

Doc. prim. dr.sc. Zoran Lon ar, dr. med.

Svakodnevna nas klini ka praksa suo ava s injenicom koliko je bol u svim svojim aspektima kompleksan i težak fenomen s kojim se naši bolesnici susre u. Sigurno je da velika ve ina trpi i pati nauštrb kvalitete svojeg života. Oni koji našu pomo zatraže i dobiju suo avaju nas, zdravstvene djelatnike, s razmjerima problematike kroni ne boli kao jednog od vode ih javnozdravstvenih problema.

Kroni na bol je kompleksan sindrom koji ugrožava sve aspekte kvalitete života: fizi ku funkciju, dnevne aktivnosti, psihološki i emocionalni status i socijalni život. Bolesnici s kroni nom boli heterogena su skupina obzirom na vlastiti doživljaj boli i suo avanje s njom.

Olakšanje boli jedna je od primarnih zada a i kurativne i palijativne medicine kako u stacionarnim tako i u ambulantnim uvjetima. Kako je kroni na bol zna ajan javnozdravstveni problem, njezina kontrola nezaobilazan je element i zahtjeva kontinuirane i sveobuhvatne procjene i eš e terapijske korekcije. Bol danas smatramo petim vitalnim znakom pa je zadatak svakog klini ara i prakti ara kontinuirana edukacija i unaprje enje osobnih vještina njezina rješavanja. Uz odgovaraju u farmakološku terapiju, bol ak i u krajnjem stadiju neizlje ive bolesti može se kontrolirati u do 90 % slu ajeva. Na raspolaganju su i nefarmakološke i invazivne metode. Postoje tri široke kategorije analgetskih lijekova: opioidi, neoploidni analgetici (uklju uju i acetaminofen i nesteroidne protuupalne lijekove) i tzv. adjuvantni analgetici (koanalgetici). Opioidi su zlatni standard za lije enje karcinomske boli ali i nekontroliranu ne karcinomsku bol. Ve ina koanalgetika su komercijalno dostupni za indikacije izvan boli, a kao analgetici u slu ajevima prisutne neuropatske komponente, boli u kostima, i bol povezana s malignom opstrukcijom. Nefarmakološki pristup uklju uje psihološku terapiju (npr. vo enu vizualizacijom), tretmane koji su uobi ajno ozna eni kao rehabilitacija (transkutana nervna stimulacija, terapijske vježbe, udlage), veliki broj blokada živaca te komplementarne metode.

Prate i suvremene tokove medicinske struke u segmentu biologije boli, njezine evaluacije, dijagnostike i tretmana, prihvatali smo na elo multiprofesionalnosti i multidisciplinarnosti kao temelj djelovanja koji u medicini boli i palijativnoj skrbi dobiva puni smisao i zna enje.

Medicina našega doba jest medicina okrenuta ovjeku u njegovoj cjelini, stoga je multidisciplinarnost naša filozofija potpunog i cjelovitog pristupa.

Terapija boli pokušaj je rješavanja problema pacijenata s kroni nom boli i predstavlja svakodnevni stru ni i profesionalni izazov implementacije suvremenih smjernica, ali i vlastitog iskustva ime doprinosimo kako našim bolesnicima tako i struci i njezinu boljitu.